

REFERAT § 17,4 Uddannelsesrådet d. 16-03-2018

Mødedato Fredag d. 16. marts 2018 kl. 08:30

Mødested Auditoriet, Jobcenter, Ringvej 3, Nyborg

Indholdsfortegnelse

Temadag 2018.....	3
-------------------	---

Punkt 1: Temadag 2018

Sagsfremstilling

1. Temadag 2018

Sagsnr.	450-2018-2138	Initialer	BAN	Åbent
---------	---------------	-----------	-----	-------

Sagsfremstilling

Program for dagen

8.30: Morgenkaffe

9.00 – 10.00: Oplæg v. Jesper Bo Jensen, forsker og ph.d. i statskundskab

10.00 – 10.30: Spørgsmål og debat

10.30 – 11.00: Pause og netværk

11.00 – 12.00: Oplæg v. forfatter Sofie Münster: 'Klog er noget, man øver sig på'

12.00 – 12.30: Spørgsmål og debat

12.30 – 13.30: Frokost og netværk

13.30 - 14.30: Oplæg ved Christian Majgaard, Koncerndirektør i Lego

14.30 – 15.00: Spørgsmål og debat

15.00 – 15:20: Eftermiddagskaffe og netværk

15.20 – 16.00: Opsamling på konferencen og hvad tager vi med os hjem

Oplæg ved Jesper Bo Jensen

Kreativitet ind i det 21. århundrede kompetencer - 16. marts 2018

Jesper Bo Jensen, fremtidsforsker Center for Fremtidsforskning og ph.d i statskundskab

Fremtidens skole – læring, dannelse og kunnen –til fremtidens samfund

Vi bliver rigere som

samfund, vores forbrug er steget. Vores børn har det dobbelte af os. Motto: *"Børn får ret – de er nemlig her længere"*

Børn og unge er fremtidens DK

Vi har i mange år sagt, at

vi lever af viden og kunnen. Vi er uden råstoffer. Vi kan kun som land leve af det vi sælger til udlandet. Vi lever primært af landbrug, industri og søfart.

Vi lever mere af viden end produktion: Mange fødte børn i 90'erne. De store stigninger ligger i 80'erne. Levealderen forlænges, i gennemsnit 3 mdr. om året. Den forventede levealder for en 50 årig kvinde ligger 90 +

Ved børn født efter 2008 er forventningen, at de bliver omkring 100 år (medianen) Derfor længere tid på arbejdsmarkedet. Og begrebet om livslang læring bliver mere end nogen siden relevant.

Arbejdsmarkedet ligger op til mere faglig arbejdskraft. Der bliver mangel på arbejdskraft i fremtiden. Nogle ufaglærte kommer til at klare sig godt.

25% af en ungdomsårgang uddannes på universitetet. Høj arbejdsløshed hos akademikerne – lav arbejdsløshed ved håndværksfagene. Ungdomsarbejdsløsheden blandt akademikere er stigende. Vi har stadig behov for akademiker men ikke så mange.

I mange år har retorikken været: Tag en lang uddannelse, men det virker ikke længere fornuftigt, da mange uddannes til arbejdsløshed.

Eksportøkonomi i hele verden.

Mantraet har i

mange år været, at vi i DK ikke har råd til selv at producere. Det koster det sammen at producere i Kina som i USA.

Produktionen i Kina går ned, de har ikke sikret sig mod kopier. På ca. 118 pladsen ligger DK og Sverige.

Fremtidsbillede viser, at vi om 20-30 år fortsat vil kunne producere og være med i konkurrencen.

· Disruptive technology: (MTM mobilselvskab nu bank)

· Selvkørende biler i 2030 (Sikkerheden er dog udfordret, da bilerne endnu ikke er programmeret til, at kender dog ikke forskellen på vejen på folk og hunde)

· Robotteknologi – Human robot - Automatiseringen af det manuelle arbejde er i stigende grad på vej ind.

· Super intelligent attorney IBM Watson, der eksempelvis automatiserer advokatarbejde. Det er dyb ekspert – de overtager rutinearbejdet. Diagnose via computere. Kan computere undervise? Jesper Bo Jensen mener JA.

· Bitcoin – ikke en valuta men mere pyramidespil. Systemet går uden om bankerne og derved mindskes omkostningerne. Kan alt dette bruges i skolen? JA mener Jesper Bo Jensen.

Automatisering, robotiseringen og effektivisering af alle processer. En andel af højt specialiserede arbejdskraft bliver vigtigst på alle områder.

Fremtidens samfund.

ikke er rutine, bliver mere vigtig i fremtidens Danmark"

undervisningsmateriale vi bliver præsenteret for i skolen kan bruges hele livet. Læring bliver nemmere, når man kan finde tilbage og anvende "grundlæringen" fra skolen. Alt hvad børnene bliver præsenteret for i skolen, bør ligge digitalt tilgængeligt, også efter endt grundskole. Også i fremtidens samfund bliver samarbejdsrelationen bliver essentiel.

"Det der

Vi glemmer, at det

Hvad skal man lære i fremtidens skole?

- Selvgående- selvforvaltning
- Kreativitet
- Fokus på sprog vi skal kunne flere.
- Social fleksibilitet og rummelighed
- Innovation
- Kultur

Læringsformer:

læringsmiljø og pædagogiske analyse. Lærer af erfaringer forbedre gode læringsmiljøer.

LP- modellen

give læring videre til andre. Give eleverne mulighed for læring eks. "elev til elev læring" fra den ældre elev til den yngre.

Selvlæring: Den bedste måde at lære på, er at

Programmed learning

computere som en integreret del af undervisningen. MEN i DK placerer vi eleverne i samme klasse i 10 år. Kunne det udfordres så eleverne møder nye læringsmiljøer? For derved at sikre, at eleverne kommer sammen med andre og derved styrker deres *samarbejdsrelationer* og "elev til elevlæring" styrkes og udvikles.

Vi er godt på vej med

At lære og danne

meget tid på at skabe en komfort zone for børnene. MEN her går læringen langsomt.

Vi bruger

Tre zoner:

- Komfort zone: Tryghed fremfor læring
- Learning zone: Her lærer vi bedst. Vi skal bringe noget nyt i spil hos eleverne.
- Panik zonen: Panik og stress fremfor læring

Åben skole

meget mere op, så børnene lærer om det omgivende samfund og bliver en større del af det. De skal ud og se, hvad der foregår i samfundet.

Vi skal åbne skolen

Vi starter med eleverne som 6 årige, her de er sultne efter læring, men gradvist går det ned af bakke. Vi skal sikre, at de bliver ved at være sultne efter undervisning/læring.

Nutidens fag er identiske med fag på skemaet tilbage i 1870'erne - Gammeldags fag og tænkning? Opløs årgangene og lær eleverne at kunne selv på tværs af alder

Hvad er livsduelighed?

livet. Vi skal udvikle os. Vi kører ofte i et livsspor. Det er dybt afhængig af opvækst.

Evnen til at klare sig i

Vi skal passe på med ordbias i skoledebatten

skolen. Børn har kompetencer som ikke altid kommer i spil.

Niels Bohr kedede sig i

Normaliteten er snævre. Vi forlanger, at "bogstav-børnene" skal være som alle de andre. Retorikken er, at vi helst skal være ens og normale. De sære og underlige og det afvigende, er på vej ind igen. Men det tager tid at slå igennem.

Block Chain teknologi i læringen og skolen

på vej ind i skolen. Kan anvendes til styring af individuel læring? Eksamener kunne afskaffes og derved kunne lærerkræfterne bruges anderledes.

Større digitaliseringen

Syn på børn og unge

tankegangen. Kulturelt betinget vi spørger ud fra kultur. Derfor kan vi ikke sammenlignes med andre lande. Vi har tendens til, at se hvad børnene IKKE kan, i stedet for at se på, hvad de KAN.

Væk fra PISA

Jesper Bo Jensens råd: "Find ud af hvad du er god til og brug det til at blive endnu bedre"

Noget af det vigtigste bliver lærernes relationskompetence. Elevernes læring er dybt afhængig af lærerne. 50% af læringen er afhængig af forældrene opvækst, og den sociale arv trives, men den enkelte lærer betinger 25 % af læringen. Gode lærer er af afgørende betydning.

Digital dannelse

området. Digital dannelse er under udvikling. De gode fortællinger er på FB hvor de er konstante, mens "de grimme ting" er på Snapchat hvor de forsvinder.

Vigtig at lærer vores børn at: "Absolutheden kan ikke fjernes, hvad du ligger op bliver der" og risikoen for spredning kan ikke forudsiges.

Dannelse er selvadministrerende - de unge skal lærer sig selv og hinanden at administrere det.

www.fremforsk.dk

Oplæg ved Sofie Münster

Klog er noget man øver sig på

Oplæg om børn og unges mentalitet. Hvorfor gør nogle sig mere umage? Hvorfor er nogle mere modige? Det skyldes bestemte psykologiske træk. Det handler især om opdragelse og forælderrollen.

- Vi har for meget fokus på resultater frem for på processen. Der er for stort fokus på ydre anerkendelse. Dermed risikerer vi børn, der er bange for situationer, hvor de ikke får ros eller kan præstere. Vi skal have mere fokus på proces. Hvad virker? Hvad skal jeg gøre en anden gang?
- Vi roser børn ved det, de har nemt ved eller er hurtige til. Hvad gør det ved ting, vi har svært ved eller skal bruge lang tid på?
- Vi har fået det sværere med situationer, der er vanskelige for vores børn. Børn må godt blive skuffede og møde nederlag. Modstand er ikke en fejltilstand.
- Vi fremhæver talent over hårdt arbejde. KU har undersøgt danske værdier over 30 år. Ansvarsfølelse og tolerance har toppet alle årene. Hårdt arbejde ligger næstsiddst. Kun kristne værdier er mindre vigtigt. Talent er et udgangspunkt, men indsatsen skal bære det.

Hvilke børn får succes i bred forstand? For 50 år siden var antagelsen at intelligens var afgørende. I Danmark fokuserer vi meget på den sociale arv.

"Skumfidusforsøget" hvis du kan vente 15 minutter med at spise en skumfidus, så får du to. De elever, der kunne vente længe, fik bedre karakterer i skolen. Det har påvirket deres uddannelse, job, sundhed og meget andet. Selvkontrol er altså afgørende.

§ Børns evne til at styre sig selv betyder dobbelt så meget som intelligens

§ Det er den vigtigste personlige egenskab i skolen med langt til nr. 2

§ De bliver mere socialt kompetente, har bedre relationer og færre konflikter.

§ De er sundere, ser mindre TV og har mindre fravær

§ En New Zealandsk undersøgelse fra 70'eren har målt børn siden da på 10 faktorer, der handler om selvkontrol. Evnen til selvkontrol har betydet mere end social baggrund eller intelligens.

§ De er også gladere og har højere selvfølelse.

Hvad er selvkontrol? Evnen til at overveje, hvad vi gør, før vi gør det. Det er fristende at fjolle i stedet for at lave matematik. Vi skal kende forskel på impulser og lyster og hvem vi gerne vil være som menneske og hvad vi står for og tror på. Hvis ikke de lærer det, så kommer de til at følge de andre børns dumheder i stedet for at gøre det, de ved er rigtigt.

Velovervejede valg	Uovervejede valg
Koncenterer sig	
Fokuserer på det læreren siger	
Rækker hånden op	
Færdiggør lektier til tiden	
Tålmodig overfor andre	
Tilgivende	

Giver andre plads i debat	
Gør sine pligter	
Anerkender sine lærere	

Hvordan træffer børn valg?

Der er to typer valg – automatiske eller bevidste. Langt de fleste valg er ubevidste. Børn fødes med en velfungerende krybdyrshjerne: Lyster, behov, følelser. Overetagen er underudviklet og ført færdig omkring de 25 år. Evnen til at tænke på andre, være nuanceret mv. Hjernen vil altid gøre alt hvad den kan, for at minimere ubehag og maksimere glæde her og nu. Hvis vi ikke behøver, så gør vi det ikke. Vores to største frygt er ikke at være god nok og ikke at blive anerkendt af andre.

Vores bevidste valg er langsigtede, nuancerede og langsomme. De fungerer kun, når vi er rolige, mætte og veludhvilede. Vores overetage er meget følsom overfor stimuli, så jo mere vi bruger den, jo stærkere bliver den. Så vi kan træne denne evne hos børn, men det er lettere sagt end gjort. Vi går gennem fire faser.

1. Ubevidst inkompetence. Vi ved ikke, vi ikke kan cykle, for vi ved ikke, hvad en cykel er.
2. Bevidst inkompetence. Vi opdager, at det er svært at cykle.
3. Bevidst kompetence. Vi lærer at cykle og får et dopaminboost.
4. Ubevidst kompetence. Vi har øvet os så meget, at vi cykler uden at tænke over det.

Vi skal acceptere, at der ved al læring er perioder, hvor børnene ved, at der er noget, de ikke kan, som de andre måske kan. Derfor skal vi træne vores selvkontrol. Der er særligt tre følelser på spil. Usikkerhed, pres og ubehag. Børn kan derfor reagere ved at beskytte sig selv – hold sig væk fra udfordrende situationer. De kan også overvurdere sig selv – de behøver ikke lære mere. For meget og for lidt tro på sig selv fører til samme adfærd – at man holder sig fra udfordringer. De kan også komme med mange undskyldninger. Man kan også bruge distraktioner – fx skærme. De kan også overreagere – især mindre børn. Det, der afgør reaktionerne er, hvad barnet lærer at sige til sig selv. Får vi ros eller skæld ud af vores indre stemme? Det er formbart, så vi kan påvirke det hos børn og unge.

Man har kigget på Fixed Mind Set og Growth Mind Set hos børn og unge. Den første gruppe ser fejl som pinlige mens den anden gruppe ser det som et trin på vejen mod læring. Hvis man ikke kan lide at fejle, så lukker centre ned i hjernen. Hos de andre børn stiger aktiviteten i centrene. De er blevet mere opmærksomme. Mange børn i dag føler, at hvis de løser noget hurtigt, så er de gode. Hvis det tager lang tid, så er de dumme eller dårlige. Mange børn tror, at man bliver nervøs, fordi ting kan gå galt. Årsagen til, at vi bliver nervøse er, at kroppen ved, der skal ske noget vigtigt. De fører til hurtigere blodgennemstrømning og så tænker vi også skarpere. Vi hjælper med at fortolke deres modstand og så præsterer de bedre. Vi tænker tit, at der få kloge, få dumme og de fleste midt mellem. Hvis man accepterer det faste syn, så kan vi rykke os. Hvis man forklarer børn og unge, hvordan hjernen og læring virker, så lærer de mere og rykker sig. Det giver dem et mere fleksibelt syn, som varer mange år frem.

Denne tænkning er ikke aldersspecifik, men handler om synet på mennesker. En pige kommer hjem med en skuffende karakter. Hvad svarer vi?

- ”Du er så god til at skrive – du klarer det bedre næste gang” Vi beroliger dem, men det får dem til at tro, at forældrene overvurderer dem.
- ”Skidt med det. Det var bare en dansk stil”. Hvis vi ignorerer nederlag, så tillægger vi sejrene mest værdi.
- ”Du burde have haft en bedre karakter”. Vi lægger skylden på andre.
- ”Der skal vist flere forsøg til – hvad kan du gøre bedre anderledes næste gang” Tænk procesorienteret. Man er aktør i det.

Man gav en række børn nogle meget lette opgaver. Den ene gruppe roses med ”Du må være meget klog” eller ”Du må have arbejdet hårdt”. De børn, der fik ros for arbejdet, klarer sig bedre, når opgaverne bliver sværere. Til slut får de rigtig lette opgaver igen. Den første gruppe klarer sig dårlige og den anden gruppe klarer sig bedre end første gang. Vi skal rose på hvad de gør i stedet for hvem de er. Vi er meget påvirkelige af vores omgivelser. Hvis vi fokuserer på resultater og præstationer, så tillægger vi dem værdi, men dem er vi aldrig sikre på. Men vi kan altid gøre os umage og prøve en gang til. Forældre kan også udskifte ros med interesse. Når børn siger ”se mig” vil de bare gerne dele noget med forældrene.

En skole i Chicago udskiftede karakteren ”Dumpet” med ”Ikke endnu”. Det fik flere til at genaflevere deres opgaver. Når børn siger ”jeg kan ikke” skal vi tilføje ”endnu”. Kommunikerer vi permanent eller midlertidigt? I DrengAkademiet har man taget syv karaktertræk og gjort dem tilgængelige og brugt dem aktivt i undervisningen. En virksomhed i New York udnævner hver uge den mest heroiske medarbejder. Tænk hvis vi udnævnte den mest heroiske fejltagelse.

Vi skal planlægge efter, hvad der kommer i vejen, for det vi vil. Hvad kan forhindre os i at nå vores mål og hvad gør vi, når vi møder den forhindring? Vi skal lave en hvad-nu-hvis-plan. Så er det langt større chance for, at det lykkes. Vi skal også hjælpe børnene med deres fortolkninger. Vi skal vise, at svært er bedre end nemt. Hjernen er i gang med at lære. Vi skal ikke kunne det hele på én gang. Jo mere tid du bruger, jo klogere bliver du. ”Uden en lille smule pres kommer der ikke noget ud af tuben.” At kæmpe handler om, ikke at lade sig stoppe af det, der kommer i vejen. Hjernen er som en muskel, der bliver stærkere af at blive brugt. Man skal gentage det, man ikke gider nok gange, så bliver det en vane, man ikke tænker over.

Oplæg ved Christian Majgaard

Kreativitet i det 21 århundrede

tidl. koncerndirektør hos Lego

Mere erhvervsuddannelse og kreativitet, TAK!

‘En ekspert er en, der har begået alle tænkelige fejl inden for et område’

Et koncept bør højst holde 10-20 år. Længere skal koncepter ikke holde.

Hvad vi forestiller os...eller vi googler?!

Uddannelse = akademisk ambition og skoleinstitutioner

Uddannelse er ikke noget der sker i en bygning. Uddannelse sker i mennesker. Man dannes ud i verden. Man skal sætte sig i kundens sted, og leve sig ind i det børn og unge gennemgår.

Lærer = teacher/teaching

Eleven lærer

Erhverv = mænd i jakkesæt med hjelm, der står med papir og peger.

Beskæftigelse = travle kontorfolk

Kreativitet = farver, pærer og hjerner

CM's definition på kreativitet:

Nyt

Både hånd og ånd gennemført

Nyttigt på flere måder

Gerne skabt under pres

Nysgerrighed og virketrang

Kreativitet skal gennemføres. Det skal være økonomisk rentabelt og nyttigt i forhold til andre. Ting bør ikke tage al for lang tid. Virketrang hvor man skal ud og møde andre.

Kreativitet i lyst og nød..

Lego er drevet af nysgerrighed.

CM blev ansat i Lego, fordi han gennem sin studietid havde arbejdet med markedsanalyser. Han blev ansat til at finde ud af hvorfor, der ikke var vækst i salget i virksomheden.

Han gik konkret til værks, og spurgte hvorfor folk ikke købte mere. Der var en oplevelse af at folk havde nok allerede.

Derfor begyndte Lego at sælge drømme og temaer, og det gjorde at salget gik op de næste tyve år. Udviklingen pressede igen Lego.

KRISER fører til nye tanker...

Nyt for hvem?

Verden?

Branchen?

Os?

Samarbejde ud af boksen

Gå ud i verden, og gå derhen i verden hvor dit problem allerede er løst.

Skolen er et mystisk arrangement. Elever lærer ikke pga skolen, men på trods af skolen.

Curlingbørn

Et generelt problem er at grupper af unge ikke har haft et arbejde, men blot har deres viden fra bøger. De mangler generel erfaring i at være i samfundet, og erfaring i at omgås mennesker som er anderledes end dem i etnicitet og levevis. Børn bør arbejde - alt andet er en misforståelse. Uddannelse sker inde i børn og unge, og ikke i en bygning. Arbejde uddanner.

Praktikperioder bør være længere og hyppigere. De unge uddanner sig, når de er i gang med et længere forløb.

Der mangler arbejdskraft, der evner både ånd og hånd.

Mennesker, som kan kombinere både det praktiske og det teoretiske.

Succeser der er drevet af både ånd og hånd - dobbeltuddannelser

Rynkeby, Micro Matic, L'easy, Cane-Line, Svendborg Brakes

Mange virksomheder vil gerne tage et socialt ansvar i forhold til at uddanne den arbejdskraft, som virksomheden er afhængig af.

Udfordringer at overkomme

Der er for mange på Universitetet, og for få i erhvervsuddannelser.

Det er et spørgsmål om branding at skabe kendskab til erhvervsuddannelser. Mange unge kender ikke mulighederne for at søge uddannelser i en andre retninger end universiteterne.

Når man laver udvalg politisk er det som oftest akademikerne, der kommer med udspil af skolastisk karakter.

Sekventiel udvikling er noget møg

leg → skole → arbejde → slappe af

Når vi er nået til enden skal vi huske at gå tilbage. Vi skal turde at gå frem og tilbage på den linje.

Organiser aldrig en proces ud fra afgangsstedet alene

Det er godt at have mennesker med af forskellig karakter.

Vi skal sørge for at tilpasse skole, elev og erhvervsliv til hinanden.

Man bør droppe begrebet 'høj uddannelse', da man ikke kan vide at det er bedre en anden uddannelse.

Nye visioner og gamle vaner passer ikke sammen

Nå hinanden under fælles mål

Mål, måling og korrektion

Bilag

450-2018-16004 Indbydelse_til_temadag__Uddannelsesrådet (002)

450-2018-16002 Kreativitet_ind_i_det_21._århundredes_kompetencer

450-2018-75615 Kompetencer i det 21. århundrede - Skolekonference Nyborg

450-2018-75612 Foredrag_Klog er noget man øver sig på

Beslutning i § 17,4 Uddannelsesrådet 16. marts 2018:

Fraværende: Frits Christensen (A)

Til efterretning.

Bilag

Indbydelse_til_temadag__Uddannelsesrådet (002)

Kreativitet_ind_i_det_21._århundredes_kompetencer

Kompetencer i det 21. århundrede - Skolekonference Nyborg

Foredrag_Klog er noget man øver sig på